

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดกิจการอื่นตลอดจนออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๔ ให้นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้มีสภาพนิติบุคคลแยกต่างหากจากเจ้าของนิติบุคคล นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจดทะเบียน ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๕ เจ้าของนิติบุคคล นิติบุคคล จะถือเอาประโยชน์จากบุคคลภายนอกจากข้อความหรือรายการใดๆ ที่บังคับให้ต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ จนกว่านายทะเบียนจะได้รับจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว แต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นนั้นได้

มาตรา ๖ บุคคลใดเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว มีสิทธิตรวจเพื่อคัดข้อความในรายการจดทะเบียนหรือเอกสารที่นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ หรือจะขอให้นายทะเบียนคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสารฉบับใดๆ พร้อมด้วยคำรับรองของนายทะเบียนว่าถูกต้องหรือจะขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองรายการใดที่จดทะเบียนไว้ก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียของนิติบุคคล เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ขอบที่จะขอให้ นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนนิติบุคคลนั้นให้ก็ได้

มาตรา ๗ นิติบุคคลต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจซึ่งต้องมีคำว่า “โดยบุคคลคนเดียว” ต่อท้าย ในกรณีที่ใช้ชื่อ เป็นอักษรภาษาต่างประเทศจะใช้คำซึ่งมีความหมายว่าเป็น “นิติบุคคลโดยบุคคลคนเดียว” แทนก็ได้

(๒) แสดงชื่อ ที่ตั้งสำนักงาน และเลขทะเบียนนิติบุคคลไว้ในจดหมาย ประกาศ ใบแจ้งความ ใบส่งของ และใบเสร็จรับเงิน

(๓) แสดงชื่อนิติบุคคลไว้ในดวงตรา (ถ้ามี)

(๔) จัดให้มีป้ายชื่อไว้หน้าสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา (ถ้ามี) และดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อดังกล่าว ในกรณีที่ไม่ใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานหรือสำนักงานสาขาหรือในกรณีที่จดทะเบียนเลิกนิติบุคคลหรือสาขานิติบุคคลแล้ว การจัดให้มีหรือการดำเนินการมิให้มีป้ายชื่อตาม (๔) ต้องกระทำภายในสิบสี่วันนับแต่วันจดทะเบียนนิติบุคคล หรือไม่ใช้สถานที่นั้นเป็นสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลหรือเลิกสาขา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘ ถ้านายทะเบียนเห็นว่าชื่อของนิติบุคคลใดที่ขอจดทะเบียน ไม่ว่าชื่อนั้นจะเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาต่างประเทศ เหมือนหรือคล้ายกับชื่อของนิติบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัท

จำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่ยื่นหรือที่จดทะเบียนไว้ก่อน ให้นายทะเบียนปฏิเสธการขอจดทะเบียนนั้น และแจ้งให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบ

หมวด ๒ การจัดตั้งนิติบุคคล

มาตรา ๙ บุคคลคนหนึ่งอาจขอจัดตั้งนิติบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ได้หนึ่งนิติบุคคล เว้นแต่ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ เจ้าของนิติบุคคลรับผิดชอบจำกัดเท่าจำนวนทุนที่นำมาลงในนิติบุคคล โดยไม่ต้องรับผิดชอบใดทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อหนี้ของนิติบุคคลต่อบุคคลอื่นเพียงเพราะความเป็นเจ้าของนิติบุคคลนั้น เจ้าของนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องชำระทุนจดทะเบียนเต็มจำนวน

มาตรา ๑๑ เจ้าของนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) บรรลุนิติภาวะ
- (๒) มีสัญชาติไทย
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือไม่เป็นบุคคลล้มละลาย และ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต

มาตรา ๑๒ ในการขอจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ให้กรรมการที่เป็นเจ้าของนิติบุคคลหรือกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของนิติบุคคลดำเนินการจดทะเบียนนิติบุคคล โดยมีรายการจดทะเบียนอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อนิติบุคคล
- (๒) ที่ตั้งสำนักงาน และที่ติดต่อของนิติบุคคล
- (๓) ชื่อ ที่ติดต่อ และลายมือชื่อ ของเจ้าของนิติบุคคล และกรรมการ
- (๔) ทุนจดทะเบียนใช้เป็นตัวเงินหรือชำระเป็นทรัพย์สินอื่น
- (๕) กำหนดวันเลิกกิจการ ในกรณีที่กำหนดวันเลิกกิจการไว้ล่วงหน้า
- (๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการนิติบุคคล
 - (๖.๑) วัตถุประสงค์ของนิติบุคคลซึ่งต้องระบุประเภทธุรกิจโดยชัดแจ้ง
 - (๖.๒) อำนาจหน้าที่ของกรรมการ
 - (๖.๓) ข้อบังคับของนิติบุคคล
 - (๖.๔) ข้อกำหนดอื่น (ถ้ามี)

(๗) กรณีเจ้าของนิติบุคคลเป็นกรรมการคนเดียวของนิติบุคคล ให้ตั้งบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการแทนกรณีเจ้าของนิติบุคคลถึงแก่ความตาย

หากมีการเปลี่ยนแปลงรายการตามวรรคก่อน ให้นิติบุคคลจดทะเบียนแก้ไขรายการทางทะเบียน โดยความยินยอมของเจ้าของนิติบุคคลภายในสิบสี่วัน นับแต่วันที่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของนิติบุคคล

มาตรา ๑๓ ข้อบังคับของนิติบุคคลต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรายการจดทะเบียนและบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจกรรมการ
- (๒) การบัญชี การเงิน และการสอบบัญชี (ถ้ามี)
- (๓) เงินปันผลและเงินสำรอง
- (๔) การใดๆที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของนิติบุคคลก่อนการดำเนินการ

ในการแก้ไขข้อบังคับ ให้นิติบุคคลขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่เจ้าของนิติบุคคลให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นิติบุคคลจัดตั้งสำนักงานสาขาเพื่อดำเนินกิจการของนิติบุคคลไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร ให้ขอจดทะเบียนสำนักงานสาขาก่อนดำเนินการ

ในกรณีที่นิติบุคคลเลิกสำนักงานสาขา ให้ขอจดทะเบียนเลิกสำนักงานภายในสิบสี่วันนับแต่วันเลิกสาขานั้น

หมวด ๓ การจ่ายเงินปันผล

มาตรา ๑๕ การจ่ายเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไรจะกระทำมิได้ ในกรณีที่นิติบุคคลยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่ ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผล

นิติบุคคลอาจจ่ายเงินปันผลให้แก่เจ้าของนิติบุคคลได้ เมื่อกรรมการเห็นว่ามิกำไรเพียงพอที่จะจ่ายได้

มาตรา ๑๖ นิติบุคคลต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดเงินขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของทุนจดทะเบียน เว้นแต่ นิติบุคคลจะมีข้อบังคับหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้ต้องมีทุนสำรองมากกว่านั้น

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่นิติบุคคลจ่ายเงินปันผลให้เจ้าของนิติบุคคลโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือ มาตรา ๑๖ เป็นเหตุให้เจ้าหนี้ของนิติบุคคลเสียหาย เจ้าหนี้จะฟ้องเจ้าของให้คืนเงินปันผลที่ได้รับไปแล้วก็ได้ โดยต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่อนุมัติเงินปันผล

หมวด ๔ การบริหารจัดการ

มาตรา ๑๘ เจ้าของนิติบุคคลอาจแต่งตั้งตนเองหรือบุคคลอื่นตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไปเป็นกรรมการเพื่อบริหารจัดการตามข้อบังคับนิติบุคคล และอยู่ในความครอบงำของเจ้าของนิติบุคคล

กรรมการต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) บรรลุนิติภาวะ
- (๒) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริต
- (๕) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ฐานทุจริต

ต่อหน้าที่

มาตรา ๑๙ ภายใต้บังคับบัญญัติของมาตรา ๑๘ เว้นแต่ข้อบังคับจะกำหนดเป็นอย่างอื่น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรรมการให้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการอาจได้รับการแต่งตั้งหรือถอดถอนจากเจ้าของนิติบุคคลเมื่อใดก็ได้
- (๒) กรรมการทุกคนมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกันในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจการทั้งปวงของนิติบุคคล รวมถึงการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนิติบุคคล
- (๓) ข้อหาหรือในการประชุมกรรมการให้ตัดสินโดยเอาเสียงข้างมากเป็นใหญ่

มาตรา ๒๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘
- (๔) ถูกลดถอนตามมาตรา ๑๙ (๑)
- (๕) ศาลมีคำสั่งให้ออก

มาตรา ๒๑ กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้อื่นใบลาออกเป็นหนังสือ การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงนิติบุคคล

กรรมการซึ่งลาออกตามวรรคหนึ่ง จะแจ้งการลาออกของตนให้นายทะเบียนทราบด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒ การดำเนินการดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของนิติบุคคล

- (๑) ขาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย หรือโอนโดยประการอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินจำนวนมากวก่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลหรือตามที่กำหนดในข้อบังคับ โดยที่ไม่ใช่กิจการปกติของนิติบุคคล
- (๒) แปรสภาพ
- (๓) กิจกรรมอื่นใดนอกไปจากกิจการปกติของนิติบุคคล
- (๔) แก้ไขข้อบังคับของนิติบุคคล

ความเห็นชอบของเจ้าของนิติบุคคลอาจทำได้โดยไม่ต้องเข้าประชุมร่วมกับกรรมการ โดยทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อตนเองหรือลายมือชื่อของผู้ได้รับมอบอำนาจแทนเจ้าของนิติบุคคลก็ได้

มาตรา ๒๓ ในการดำเนินกิจการของนิติบุคคล กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับ ตลอดจนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและด้วยความระมัดระวังเพื่อประโยชน์สูงสุดของนิติบุคคล

หน้าที่ความซื่อสัตย์สุจริตและความระมัดระวังตามวรรคก่อน รวมถึงการไม่กระทำการใดที่มีผลผูกพันกับนิติบุคคลโดยที่มีส่วนได้เสียส่วนตนขัดกับส่วนได้เสียของนิติบุคคล การไม่กระทำการใดที่เป็นการแข่งขันกับกิจกรรมของนิติบุคคล

เจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลอาจใช้สิทธิเรียกร้องในนามของตนเองแทนนิติบุคคลในหน้าที่ของนิติบุคคลได้

มาตรา ๒๔ กรรมการอาจเป็นผู้ทำบัญชีหรือจัดให้มีผู้ทำบัญชีและงบการเงินส่งให้เจ้าของนิติบุคคลเห็นชอบเป็นประจำทุกปี และเก็บรักษาบัญชีและงบการเงินไว้ให้แก่เจ้าของนิติบุคคลและนายทะเบียนเพื่อเปิดเผยแก่สาธารณะเป็นระยะเวลาห้าปีนับจากวันปิดบัญชี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด อธิบดีอาจกำหนดยกเว้นการมีผู้สอบบัญชีแก่นิติบุคคลก็ได้

มาตรา ๒๕ ให้นิติบุคคล เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจ โดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบัญชีเท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้อธิบดีกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเริ่มทำบัญชีครั้งแรก การจัดทำบัญชี การปิดบัญชี และการยื่นงบการเงิน

มาตรา ๒๖ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีใช้อำนาจที่มีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี กับนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ ในข้อบังคับนิติบุคคลอาจกำหนดให้มีบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่กรรมการของนิติบุคคลเป็นกรรมการตรวจสอบด้วยก็ได้ โดยร่วมประชุมเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการนิติบุคคล หรือแยกเป็นคณะกรรมการตรวจสอบต่างหากอีกคณะหนึ่งก็ได้ ซึ่งอาจรวมถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ และหลักเกณฑ์และวิธีการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

กรรมการตรวจสอบต้องเป็นบุคคลธรรมดาตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไปมีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการทั้งปวงของนิติบุคคล รวมถึงความเกี่ยวข้องกับการอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล และการให้คำปรึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของนิติบุคคล

มาตรา ๒๘ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นอย่างอื่น ความเกี่ยวพันระหว่างกรรมการกับนิติบุคคลและนิติบุคคลกับบุคคลภายนอก ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน

หมวด ๕ การปรับโครงสร้างนิติบุคคล

มาตรา ๒๙ นิติบุคคลอาจแปรสภาพเป็น ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ก็ได้ การแปรสภาพตามวรรค ๑ ให้นิติบุคคลนั้นหยุดประกอบกิจการ แต่ให้คงอยู่เพื่อการแปรสภาพโดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งนายทะเบียนภายใน ๓ วันนับแต่วันที่เจ้าของนิติบุคคลให้ความยินยอมเป็นหนังสือ

(๒) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้ทุกคนภายใน ๗ วัน เพื่อให้คัดค้านการแปรสภาพ โดยเจ้าหนี้ต้องคัดค้านภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่ทำหนังสือบอกกล่าว

(๓) ดำเนินการชำระบัญชีให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด

ถ้ามีการคัดค้าน นิติบุคคลนั้นจะแปรสภาพมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว หลักเกณฑ์ วิธีการในการแปรสภาพ ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนในวรรคก่อนแล้ว ให้ถือว่านิติบุคคลเป็นอันเลิกกันตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ นิติบุคคลอาจเพิ่มทุนหรือลดทุนของนิติบุคคลจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้ ด้วยความเห็นชอบของเจ้าของนิติบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ อັນทุนของนิติบุคคลนั้นจะลดลงไปถึงต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดไม่ได้

เมื่อนิติบุคคลประสงค์จะลดทุน ต้องโฆษณาความประสงค์นั้นในหนังสือพิมพ์อย่างน้อยหนึ่งคราวและต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งนิติบุคคลรู้ว่าเป็นเจ้าหนี้ของนิติบุคคล บอกให้ทราบรายการซึ่งประสงค์จะลดทุนลง และขอให้เจ้าหนี้ผู้มีชื่อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการลดทุนนั้นส่งคำคัดค้านไปภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น

ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในกำหนดเวลาสามสิบวัน ก็ให้พึงถือว่าไม่มีการคัดค้าน

ถ้าหากมีเจ้าหนี้คัดค้าน นิติบุคคลจะจัดการลดทุนลงไม่ได้จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือได้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

หมวด ๖ การเลิกนิติบุคคล

มาตรา ๓๒ นิติบุคคลย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อสิ้นกำหนดเวลา หรือเมื่อมีกรณีหรือมีเงื่อนไข ตามที่ระบุในรายการจดทะเบียนเกิดขึ้นให้เป็นเหตุเลิกนิติบุคคล และเจ้าของนิติบุคคลไม่เห็นชอบให้มีการขยายกำหนดเวลาออกไป

(๒) ศาลสั่งให้เลิกนิติบุคคลตามที่ผู้ร้องขอ เพราะไม่เริ่มทำการภายในปีหนึ่งนับแต่วันจดทะเบียนหรือหยุดทำการถึงปีหนึ่งเต็ม หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๓) เจ้าของนิติบุคคลมีการขายหรือโอนกิจการให้บุคคลอื่น

(๔) เจ้าของนิติบุคคลมีความประสงค์ให้เลิก

(๕) เหตุอื่นใดตามกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๓ ในการเลิกหรือสั่งเลิกนิติบุคคล เจ้าของนิติบุคคล กรรมการด้วยความยินยอมของเจ้าของนิติบุคคล หรือผู้ที่ศาลแต่งตั้ง ย่อมเข้าเป็นผู้ชำระบัญชีได้ เว้นแต่ในข้อบังคับจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๔ เมื่อมีการเลิกนิติบุคคล ให้คณะกรรมการส่งมอบทรัพย์สิน บัญชี และเอกสารหลักฐานต่างๆ ทั้งหมดของนิติบุคคลให้แก่ผู้ชำระบัญชีภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลิก

มาตรา ๓๕ การเลิกนิติบุคคลให้มีผลนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเลิก แต่ถ้าการชำระบัญชียังไม่เสร็จ ให้ถือว่านิติบุคคลยังดำรงอยู่เท่าเวลาที่เป็นเพื่อการชำระบัญชี

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่นิติบุคคลเลิกโดยเหตุอื่นนอกจากเหตุผลละลาย ให้จัดการชำระบัญชีตามบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๗ นิติบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๒ วรรคสอง มาตรา ๑๓ วรรคสอง มาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องมาตรา ๗

มาตรา ๓๘ นิติบุคคลใดไม่จดทะเบียนตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๙ คณะกรรมการนิติบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๐ ผู้ใดใช้ชื่อหรือยี่ห้อซึ่งมีอักษรไทยว่า “โดยบุคคลคนเดียว” หรือ “นิติบุคคลโดยบุคคลคนเดียว” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งมีความหมายดังกล่าวประกอบในจดหมาย ประกาศ ใบแจ้งความ ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจของนิติบุคคล โดยมีได้เป็นนิติบุคคล เว้นแต่เป็นการใช้ในการขอจดทะเบียนเกี่ยวกับการจัดตั้งนิติบุคคล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาทจนกว่าจะเลิกใช้หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๑ นิติบุคคลใด จ่ายเงินปันผลโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท กรรมการต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๒ นิติบุคคลใดไม่มีหนังสือบอกกล่าวความประสงค์จะแปรสภาพตามมาตรา ๒๙ (๒) หรือจัดการแปรสภาพโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๓ นิติบุคคลใดไม่โฆษณา หรือไม่มีหนังสือบอกกล่าวความประสงค์จะลดทุนตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง หรือจัดการลดทุนโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท กรรมการต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๔ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๕ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ กรรมการหรือผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลใด โดยทุจริต แสดงออกซึ่งความเท็จหรือปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่เจ้าของนิติบุคคลในเรื่องฐานะการเงินของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๗ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินอันนิติบุคคลดังกล่าวจำนำไว้ ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับจำนำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล รู้ว่าเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลดังกล่าว หรือ เจ้าหน้าที่ของบุคคลอื่นซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลดังกล่าว บังคับการชำระหนี้จากนิติบุคคลดังกล่าว ใช้หรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้

(๑) ย้าย ซ่อน หรือโอนให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของนิติบุคคลดังกล่าว หรือ

(๒) แกล้งให้นิติบุคคลดังกล่าวเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริง

ถ้าได้กระทำเพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดกระทำการหรือไม่กระทำการ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่นิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๐ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดกระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของนิติบุคคล หรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคล หรือ

(๒) ลงข้อความเท็จ หรือ ไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของนิติบุคคล หรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคล ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้นิติบุคคลหรือเจ้าของนิติบุคคลขาดประโยชน์อันควรได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดโฆษณาโดยอ้างถึงบุคคล ตำแหน่งหน้าที่ บัญชี รายงาน หรือกิจการอันเกี่ยวกับนิติบุคคล อันเป็นเท็จในสาระสำคัญ หรือปกปิดข้อความอันเป็นสาระสำคัญ เพื่อ

(๑) ลวงผู้มีส่วนได้เสียในนิติบุคคลนั้นให้ขาดประโยชน์อันควรได้จากนิติบุคคลนั้น หรือ

(๒) จูงใจบุคคลให้มอบหมายหรือส่งทรัพย์สินให้แก่นิติบุคคลนั้น หรือให้เข้าเป็นผู้ค้ำประกันหรือ ให้ทรัพย์สินเป็นประกันนิติบุคคลนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดโดยทุจริตกำหนดค่าทรัพย์สินที่นำมาลงในนิติบุคคลสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้แทนนิติบุคคลซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือซึ่งมิได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้กรรมการซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือซึ่งมิได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๕๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การจดทะเบียนนิติบุคคล		๑,๐๐๐ บาท
(๒) การจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ		๘๐๐ บาท
(๓) การจดทะเบียนแปรสภาพ		๑,๐๐๐ บาท
(๔) การจดทะเบียนเพิ่มทุน		๘๐๐ บาท
(๕) การจดทะเบียนลดทุน		๕๐๐ บาท
(๖) การจดทะเบียนเลิกนิติบุคคล		๕๐๐ บาท
(๗) การจดทะเบียนเรื่องอื่นๆ	เรื่องละ	๕๐๐ บาท
(๘) การออกใบสำคัญหรือใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
(๙) การตรวจเอกสาร	ครั้งละ	๕๐ บาท
(๑๐) การขอสำเนาหรือขอให้ถ่ายเอกสารพร้อมทั้งคำรับรอง	ฉบับละ	๕๐ บาท
(๑๑) การรับรองข้อความในทะเบียน	เรื่องละ	๕๐ บาท
(๑๒) ค่าธรรมเนียมในการออกเอกสาร		๑๐ บาท

ประเด็นพิจารณาให้ความเห็นร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งนิติบุคคลโดยบุคคลคนเดียว พ.ศ.

๑. ชื่อจะมีคำต่อท้ายว่า “โดยบุคคลคนเดียว” หรือคำว่า “บริษัท...จำกัด (นิติบุคคลคนเดียว)”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ผู้จัดตั้งเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. บุคคลคนนี้อาจจัดตั้งได้หนึ่งนิติบุคคล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๗. รายการจดทะเบียนนอกจากต้องมีรายการที่กำหนดแล้ว ควรมียกรายการอื่นอีกหรือไม่ อย่างไร
รายการที่กำหนดไว้มีรายละเอียดมากเกินไปหรือไม่ ควรมียกรายการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. ข้อบังคับ อย่างน้อยต้องมีกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้แล้ว ควรมียกรายการอื่นอีกหรือไม่ อย่างไร

- (๑) การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจกรรมการ
- (๒) การบัญชี การเงิน และการสอบบัญชี (ถ้ามี)
- (๓) เงินปันผลและเงินสำรอง
- (๔) การใดๆที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของนิติบุคคลก่อนการดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๙. เงินปันผลจ่ายได้เฉพาะเงินกำไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. ทูลสำรอง ต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทูลสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดเงินขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทูลสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของทุนจดทะเบียน เว้นแต่ นิติบุคคลจะมีข้อบังคับหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้ต้องมีทูลสำรองมากกว่านั้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๑. เจ้าของเป็นกรรมการหรือแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๒. การบัญชี

๑. กรรมการอาจเป็นผู้ทำบัญชีหรือจัดให้มีผู้ทำบัญชี จัดทำงบการเงินส่งให้เจ้าของนิติบุคคลเห็นชอบทุกปี ทั้งนี้อธิบดีสามารถยกเว้นการมีผู้สอบบัญชีได้

๒. นิติบุคคลเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีครั้งแรก การจัดทำบัญชี การปิดบัญชี และการยื่นงบการเงินตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๓. อาจกำหนดให้มีบุคคลภายนอกเป็นกรรมการตรวจสอบได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๔. การแปรสภาพคือการเปลี่ยนแปลงนิติบุคคลไปเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือ บริษัทมหาชนจำกัดก็ได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๕. สามารถเพิ่มทุนลดทุนได้ แต่จะลดทุนไปให้ถึงต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดไม่ได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๖. นิติบุคคลย่อมเลิกกันเมื่อสิ้นกำหนดเวลา, ศาลสั่ง, ขายกิจการ ฯลฯ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๗. การเลิกด้วยเหตุอื่น นอกจากล้มละลาย ต้องตั้งผู้ชำระบัญชีและจัดให้มีการชำระบัญชีตามกฎหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๘. บทกำหนดโทษ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๙. ค่าธรรมเนียม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒๐. ประเด็นอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ - นามสกุล	
ตำแหน่ง.....	หน่วยงาน.....
เบอร์โทรศัพท์.....	มือถือ.....
หมายเหตุ โปรดส่งคืน ภายในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	
ทางโทรสาร ๐๒-๕๔๗๔๔๗๒ หรืออีเมล legal@dbd.go.th	
โทรศัพท์ ๐๒-๕๔๗-๔๔๗๑	
- ขอบพระคุณที่ให้ความเห็น -	